

Likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling

2020/2021

**Vuxenutbildningen,
Kunskapsbolaget Integra AB**

Innehållsförteckning

Inledning	3
Bakgrund	3
Vision	5
Grunduppgifter	6
Definitioner	6
Uppföljning och utvärdering	7
Kartläggning och analys	10
Årlig plan	11
Främjande arbete	11
Förebyggande arbete	12
Åtgärdande arbete	13
Rutiner för akuta och åtgärdande insatser	13
Rutiner då kränkningar på nätet upptäcks	14
Organisation och ansvarsfördelning	14
Delaktighet och inflytande	15
Dokumentation	15
Kommunikation och förankring	15
Bilagor	

Inledning

I dokumentets första del beskrivs kort de lagar som skyddar elever från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Den andra delen består av en beskrivning av hur arbetet med likabehandlingsplan och den årliga planen kan organiseras.

Bakgrund

Lagar som styr likabehandlingsarbetet

Diskrimineringslagen (2008:567) och skollagen (2010:800) skyddar elever från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Diskrimineringslagen omfattar diskriminering och trakasserier. Skollagen reglerar kränkande behandling.

Lagarna gäller alla skolformer som faller under skollagen. De förtydligar skolans ansvar att garantera alla elevers trygghet i skola. Det finns flera lagar och förordningar som skyddar elever i skola (se bilaga 1).

Varje verksamhet inom skola ska ha en likabehandlingsplan och en årlig plan mot kränkande behandling, som beskriver hur skolans arbetar med att:

- främja likabehandling
- förebygga diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier och kränkande behandling
- upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Två lagar – en plan

Varje år ska två planer för likabehandlingsarbetet upprättas:

- en likabehandlingsplan (3 kap. 16§ diskrimineringslagen 2008:567)
- en plan mot kränkande behandling (6 kap. 8§ skollagen SFS 2010:800)

Planerna kan slås ihop till en plan om innehållet uppfyller båda lagarnas krav. Det finns flera fördelar med att slå ihop planerna då arbetet mot diskriminering och trakasserier och arbetet mot kränkande behandling har många likheter. I båda fallen handlar det om att arbeta för alla elevers lika värde.

Ombud och ombudsmän

- Barn- och elevombudet (BEO) är en del av Skolinspektionen och tar tillvara barns och elevers rättigheter. BEO utreder anmälningar om kränkande behandling.
- Diskrimineringsombudsmannen (DO) arbetar mot diskriminering utifrån gällande diskrimineringsgrunder. DO utreder anmälningar om diskriminering.

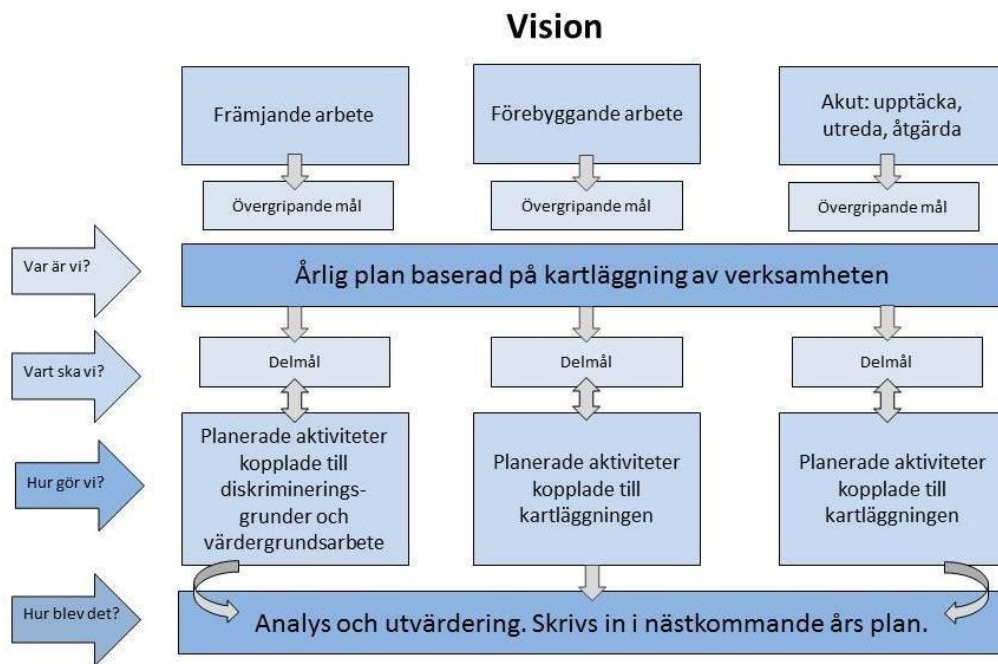
Ansvarsfördelning och beröringspunkter mellan BEO och DO

Viktiga datum för likabehandlingsarbetet

Schematisk bild av likabehandlingsarbetet

Vision

Hos Kunskapsbolaget Integra AB vill vi hjälpa dig nå dina mål och ge dig möjligheter till vidare kompetens. Det ska vara en arbetsmiljö som präglas av ett gott klimat och goda relationer som är fri från diskriminering eller annan kränkande behandling.

Grunduppgifter

Denna plan omfattar följande verksamheter: svenskundervisning för invandrare, grundläggande vuxenutbildning, gymnasial vuxenutbildning (yrkesutbildning) samt yrkesutbildningar inom YH.

Ansvarig rektor: Björn Jacobsson.

Lagstöd, se bilaga 1.

Definitioner

Diskriminering, trakasserier och kränkande behandling

Diskriminering innebär att en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheterna är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Den 1 januari 2015 utökades skyddet för personer med funktionsnedsättning genom att *bristande tillgänglighet* infördes i diskrimineringslagen som en form av diskriminering. Skyddet avser situationer när en person med funktionsnedsättning missgynnas därför att skäliga åtgärder för tillgänglighet inte vidtagits.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av diskrimineringsgrunderna kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning eller ålder.

Kränkande behandling är ett uppträdande som, utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen, kränker eleverns värdighet.

Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras inte bara direkt i verksamheten utan även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan t.ex. uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjliganden eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Sexuella trakasserier innebär ett handlande av sexuell natur som kränker någons värdighet. Sexuella trakasserier behöver inte ha samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Det främjande arbetet syftar till att skapa en trygg skolmiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Det främjande arbetet omfattar diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, samt riktas mot alla och bedrivs kontinuerligt och utan förekommen anledning.

Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, och omfattar sådant som i en kartläggning av verksamheten identifierats som risker.

Det åtgärdande arbetet kräver goda rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Det åtgärdande arbetet ska påbörjas genast när det kommit signaler om att ett elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt och innebär att verksamheten måste vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

Uppföljning och utvärdering

- hur planen har utvärderats och vilka som har varit delaktiga i det arbetet.
- en sammanfattning av resultatet av innevarande års likabehandlingsarbete.
- hur årets plan ska utvärderas och vem som är ansvarig för det.

Utvärderingen av likabehandlingsplanen har gjorts i klasserna under vt -21 samt under studerandeforum där elevrepresentant träffar rektor 2 ggr per termin. Resultaten har diskuterats i grupper med personalen vid arbetsplatsträffar under hösten -21. Därefter har en analys gjorts av rektor när det gäller utvecklingsområden inför nästa läsår. Elevutvärderingar har också skett i samband med upprättandet eller revidering av studieplanen.

Ett stort arbete gjordes under 2020/2021 med att framställa filmer på 3 olika språk som beskriver hur skolan arbetar med likabehandlingsarbetet samt de vägar man som elev ska gå om man på något sätt känner sig utsatt för kränkning eller diskriminering.

Sammanfattning av utvärderingar gjorda:

Majoriteten av våra elever trivs mycket bra på skolan och känner trygghet och studiero. De känner till likabehandlingsplanen och vet hur de ska agera eller till vem de ska vända sig om de på något sätt känner sig utsatta för diskriminering eller kränkning. De förenklade filmerna för SFI elever kommer att ha betydelse för förståelsen av likabehandlingsarbetet.

Nästkommende läsår kommer vi att göra elevenkäter som specifikt utvärderar likabehandlingsplanen i alla klasser men också göra en utvärdering på personalnivå.

Planerade aktiviteter under läsåret	Tidpunkt	Ansvarig	Utvärdering av främjande arbete
Uppstartsdag	Nov/jan	Lärarna/rektor	Gemensamma uppstarter med fika och mingel. Det har varit lyckat och viktigt för känslan av gemenskap.
Gemensamma fritidsaktiviteter (Simning, cykling, träning, studiebesök, mm)	månadsvis	Arbetslaget, utsedd lärare	Vi har erbjudit många fritidsaktiviteter under året. Det har varit mycket uppskattat och vi vill fortsätta arbeta med att erbjuda fritidsaktiviteter i samband med studier eller efter skolans slut.
Fokusgrupper	Nov/dec	Utvecklingsledare/rektor	Fokusgruppsintervjuer har gjorts med c:a 60 elever som läser SFI och resultatet kommer användas under vt20 i arbetet med prioriterade utvecklingsområden för målgruppen.
Elevintervjuer/enkäter	Januari/augusti	Arbetslaget	Vi ser att vi behöver ersätta enkäterna med djupintervjuer i de fall där eleverna behöver hjälp av tolk eller språkstöd på modersmålet för att tillgodogöra sig innehållet i enkäten. Vi kommer även under vt21 istället göra enkäter via vår nya elevplattform.
Kompetensutveckling för personalen med fokus på effektivt samarbete	Dec/mars	rektor	Lärarna har träffats i olika sammanhang regionalt för att utbyta erfarenhet och arbeta med utvecklingsarbete
Filmvisning och mingel	mars	Arbetslaget/rektor	Mycket lyckad samskapande aktivitet där lärare och elever tillsammans ska göra filmer översatta till 3 olika språk som rör b.la.

			Likabehandling och studieteknik. Vi kommer återkommande ha en filmvisning av dessa filmer.
Kompetensutv-dagar med personalen Våldbejakande extremism	Våren 2020	Rektor	Personalen tyckte om idén om att få kunskap i dessa frågor. Vi har ett fortsatt kompetensbehov att täcka.
Planerade akt under året	Tidpunkt	Ansvarig	Utvärdering av förebyggande arbete
Mentorskap	januari	Lärarna	Vi introducerar under vt22 mentorskap för att motivera våra elever.
Öka kännedomen om planen/ Utvärdering av likabehandlingsplanen	juni	Lärarna	Nystartade workshops som startar i januari 2021

Kartläggning och analys

Kunskapsbolaget Integra AB består av svenskundervisning för invandrare (c:a 200 elever) Grundläggande vuxenutbildning (c:a 50 elever).

Alla utbildningar finns i anslutning till kommunens gymnasieskola och bibliotek, det finns en rektor och c:a 13 personal. Kunskapsbolaget Integra AB har avtal med Nacka Kommun och vuxenutbildning sedan 2008 som genomför gymnasiala kurser för Nackabor. I avtalet med Nackas vuxenutbildning regleras hur uppföljning, enkäter, systematiskt kvalitetsarbete sker och delges rektor på vuxenutbildningen hos Kunskapsbolaget Integra AB, ledning och personal från Kunskapsbolaget Integra AB träffar också representanter från Nacka Kommun regelbundet.

Hos Kunskapsbolaget Integra AB jobbar lärarna mycket aktivt med att skapa ett tillåtande klassrum med fokus på goda relationer så att alla elever känner sig trygga och sedda.

Elevenkäter genomförs varje år med frågor om trivsel, trygghet och studiero i samtliga kurser och utbildningar. Två gånger per termin träffar studeranderepresentanter från alla utbildningar rektor vid studerandeforum. Lärarna genomför också utvecklingssamtal c:a 1 gång per termin där man går igenom den individuella studieplanen. Man ställer då också frågor kring hur eleverna upplever studiero/trygghet mm. Sammantaget utgör detta sedan underlaget för analysarbetet och insatser som gör under året.

Utvärderingar gjorda under året 2021 (maj månad) visar att 90% av de tillfrågade upplever studiero och trygghet i skolan (bra eller mycket bra) 10% menade att det var mindre bra eller dåligt. Vid studerandeforum under året förstärks bilden av att eleverna trivs mycket bra och känner sig trygga på skolan, inte minst eftersom mycket tid läggs på samskapande aktiviteter där elever och lärare skapar goda relationer med varandra. Under studerandeforum framkommer dock att studieron ibland störs av att det är många elever i klassrummet och att det pågår många olika typer av aktiviteter i klassrummen eftersom undervisningen i många kurser bygger på individanpassning.

Under studerandeforum genomförda under 2020 framkommer också att vi behöver arbeta mer med att öka elevernas inflytande över studierna. Under vt 21. systematiseras därför klassråd regelbundet i alla klasser som kommer att utvärderas gemensamt i juni 2021. Ett annat utvecklingsområde är att bättre kartlägga huruvida eleverna upplever kränkningar på nätet, detta aktualiseras genom ett tillägg av frågor som rör detta i enkäten samt vid studerandeforum.

Under 2019 har också ett stort arbete gjorts för att göra likabehandlingsplanen och arbetet med likabehandling tillgänglig för alla. Det har producerats filmer översatta till 3 olika språk som beskriver vilket klimat och vi vill ha på skolan samt vilka vägar man går om man som elev upplever sig vara utsatt för kränkande behandling eller diskriminering. Filmerna kommer att finnas tillgängliga på vår hemsida.

Nästkommande år kommer vi i vårt analysarbete att använda oss av

- Enkäter
- Studerandeforum
- Fokusgrupper

Årlig plan

De övergripande målen håller över tid medan delmål och åtgärder ändras i den plan som upprättas varje år. I den årliga planen planeras insatser under läsåret för att främja arbetet med Likabehandling och motverka diskriminering och kränkande behandling. Detta görs idag på skolan för att främja likabehandling, förebygga och åtgärda diskriminering och annan kränkande behandling.

Främjande arbete

Det främjande arbetet handlar om att stärka de positiva förutsättningarna för likabehandling och behöver inte utgå från identifierade problem i verksamheten. Arbetet ska anpassas till den aktuella verksamheten. Det främjande arbetet ska omfatta diskrimineringsgrunderna kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder och sexuell läggning och otillräcklig tillgänglighet. Inget hindrar att verksamheten även arbetar med diskrimineringsgrunderna könsöverskridande identitet och ålder.

Övergripande mål

Kunskapsbolaget Integra AB tillåts alla att vara den de är, så länge man visar respekt för andra. Alla är olika men har samma rätt att känna trygghet och utvecklas.

Delmål

Ett delmål är att alla ska förstå att olikheter berikar på riktigt och att vi tar tillvara på varandras olikheter. Vi jobbar aktivt idag med:

- Samskapande aktiviteter mellan skolformer
- Studerandeforum

Planerade aktiviteter under läsåret	Ansvarig	Utvärdering
Uppstartsdagar/lära känna/information om likabehandlingsplan etc.	Lärarna/rektor	September/februari
Mentorskap	Vårdlärare	juni
Fritidsaktiviteter/trivseldagar	Lärarna	löpande
FN-dagen (oktober)	Lärare	december
Filmvisning	Lärare	mars
Information om likabehandlingsplanen och workshop kring likabehandling i alla klasser	Lärarna/rektor	Okt/mars

Förebyggande arbete

Det förebyggande arbetet utgår från identifierade riskfaktorer och tar sikte på att minimera risken för kränkningar. Arbetet ska anpassas till den aktuella verksamheten. Det ska framgå vad som ska göras, vem som ska göra det och när det ska vara klart.

Övergripande mål

Skolan ska ha en tillåtande miljö där alla elever känner sig trygga och sedda.

Delmål

Personalen på skolan ska möta alla elever utifrån deras individuella behov och förutsättningar.

Planerade aktiviteter under läsåret	Tidpunkt	Ansvarig	Utvärdering
Kartläggningssamtal	januari	Lärare	mars
Trivselregler upprättas klassvis	Aug/jan	Lärare	Juni
Trivsel- och trygghetsenkät och efterföljande arbete	Vt -20	Lärarna	Juni
Ny digital plattform där enkäter fortsättningsvis genomförs	Vt 20	Rektor/utbildningsledare	Juni

Åtgärdande arbete

Det åtgärdande arbetet kräver goda rutiner för att upptäcka, utreda och åtgärda diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Det åtgärdande arbetet ska påbörjas genast när det kommit signaler om att ett barn eller en elev känner sig diskriminerad, trakasserad eller kränkt och innebär att verksamheten måste vidta åtgärder som dokumenteras och utvärderas för att förhindra att kränkningarna upprepas.

Övergripande mål

Elever och personal ska vara väl förtrogna med hur ärendegången ser ut vid alla olika typer av situationer för att hålla vår skola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Delmål

Alla elever informeras om likabehandlingsplanen och rutiner vid incidenter.

Planerade aktiviteter under läsåret	Tidpunkt	Ansvarig	Utvärdering
Information till personal om rutiner kring åtgärdande arbete vid APT	Augusti	Rektor	Juni

Information till elever om rutiner kring åtgärdande arbete	Augusti/januari	Lärarna	Juni
Förtydligande information om rutiner kring åtgärdande på studerandeforum	November/maj	Rektor	Juni

Rutiner för akuta och åtgärdande insatser

När en elev kränks av en annan elev

Om en elev utsätts för trakasserier eller kränkande behandling av en annan elev följs planen nedan.

1. Den personal som upptäcker kränkning ska genast ingripa och dokumentera. Anmälan ska göras till rektor som i sin tur anmäler händelsen till huvudman.
2. Elev som upplever/upptäcker kränkningar vänder sig till lärare eller rektor.
3. Personal eller rektor samtalar med den/de som upplever sig utsatt och dokumenterar.
4. Personal eller rektor samtalar med den/de som utsätter och dokumenterar.
5. Uppföljningssamtal sker inom en vecka.
6. Dokumentation görs på särskild blankett: "Utredning vid kännedom/misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling"

När en elev kränks av personal

Om en elev utsätts för trakasserier eller kränkande behandling av en personal följs planen nedan.

1. Händelsen anmäls till rektor.
2. Rektor anmäler till huvudman.
3. Rektor utreder, åtgärdar och följer upp ärendet. Dokumentation görs.
4. Rektor följer upp ärendet med eleven, dokumentation görs.
5. Rektor träffar regelbundet den personal som kränkt och samtalar om hur undervisningen med berörd elev fungerar
6. Om åtgärderna inte är tillräckliga tas ny kontakt med rektors chef. Eleven kan vända sig till Barn- och elevombudet.

Blanketter: Anmälan till huvudman om kränkandebehandling
Utredning vid kännedom/misstanke om kränkande behandling

Rutiner då kränkningar på nätet upptäcks

1. Personal som får kännedom om att kränkande innehåll sprids på nätet ska ageras

2. Personal tar reda på så mycket fakta som möjligt (Vad?, Var?, Vem?) Och om möjligt gör en skärmdump.

3. Anmäl till rektor. Följ skolans rutiner kring " Elev kränks av en annan elev"

4. Anmäl ärendet till Kunskapsbolaget Integra ABs IT (servicedesk@integra-ab.se eller 0723-18 96 57) som hjälper att spåra och avlägsna det kränkande innehållet.

5. Lägg kopia till systemansvarig timeo@integra-ab.se och aram.afsahi@integra-ab.se).

6. Berörda elevers inloggning spärras till skolans nätverk och konton.

Organisation och ansvarsfördelning

Hos Kunskapsbolaget Integra AB arbetar vi aktivt med att alla elever skall känna sig trygga samt bemötas och behandlas med respekt utifrån varje elevs förutsättning. Vår likabehandlingsplan utgår från Skollagen och Diskrimineringslagen. Rektor har huvudansvaret för skolans likabehandlingsarbete. Likabehandlingsplanen syftar till att bidra till elevens lika rättigheter oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder eller otillräcklig tillgänglighet. Den syftar också till att förebygga samt att förhindra trakasserier och mobbing. I likabehandlingsplanen beskriver vi vårt förebyggande och främjande arbete, åtgärder och utredningsrutiner.

Lärarna arbetar aktivt tillsammans med eleverna mot diskriminering, kränkning och mobbing.

Delaktighet och inflytande

Vid introduktion av nya elever och nyanställd personal ansvarar rektor för att information lämnas om gällande likabehandlingsplan.

- Rektor aktualiserar årligen likabehandlingsplanen med all personal vid läsårets första APT.
- Lärarna går igenom likabehandlingsplanen vid terminens uppstart och diskuterar den kontinuerligt under året.
- Aktuell likabehandlingsplan kommer att finnas på skolans hemsida.
- Likabehandlingsplanen revideras varje läsår tillsammans av elever, lärare, rektor och studeranderepresentanter.
- Skyddsombud och elevskyddsombud granskar den fysiska och psykosociala arbetsmiljön och deltar vid arbetsmiljö ronder.
- Personal arbetar aktivt i arbetet mot kränkande behandling och diskriminering varje dag i mötet med elever.

Dokumentation

Hos Kunskapsbolaget Integra AB ska alla enskilda ärenden då elever upplevt sig diskriminerade eller kränkta dokumenteras. Det sker på blanketten "Utredning vid kännedom/misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling". Dokumentationen visar tydligt hur skolan utredd ärendet, vilka åtgärder som satts in och hur ärendet följs upp. Blanketten sparas enligt skolans dokumenthanteringsplan. Varje ärende anmäls också till huvudmannen på blanketten "Anmälan till huvudman vid kännedom/misstanke om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling".

Kommunikation och förankring

När revidering av likabehandlingsplanen är gjord, förankras den hos personalen på läsårets första APT. Lärarna går igenom likabehandlingsplanen med eleverna vid terminsstart och diskuterar den under läsårets gång.

Bilagor

Bilaga 1: Lagstöd

Elevernas rättigheter och skyldigheter i skolan bygger framför allt på:

- FN:s konvention om mänskliga rättigheter
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Skollagen (2010:800)

Diskrimineringslagen (2008:567)

Förbud m.m. mot diskriminering finns i diskrimineringslagen. Där anges;

- förbud mot diskriminering, trakasserier och repressalier
- utredningsskyldighet och åtgärdsplikt vid kännedom om trakasserier
- krav på aktiva åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga och förhindra diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- upprättande av likabehandlingsplan varje år.

Elever är skyddade från diskriminering som har samband med:

- kön

- *könsöverskridande identitet*
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionshinder
- sexuell läggning
- *ålder*

Kraven på en likabehandlingsplan är att:

- det ska finnas en plan för varje enskild verksamhet
- den ska upprättas årligen
elever ska vara delaktiga när det gäller så väl kartläggning, analys och att arbeta fram aktiviteter i den årliga planen
- den ska innehålla redovisning av uppföljning och utvärdering av fjolårets åtgärder
- den ska innehålla en översikt av verksamhetens behov utifrån kartläggning och analys
- den ska innehålla klara och tydliga mål för likabehandlingsarbetet
- den ska innehålla en redogörelse för de åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under året
- den ska innehålla rutiner för akuta insatser, uppföljande åtgärder och dokumentation

Skollagen (2010:800)

Förbud mot kränkande behandling och repressalier finns i skollagens 6 kap. Lagen anger att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet;

- bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever.
- genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling
- att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året- en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.
- Om en elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling och det finns anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för en sådan behandling är det huvudmannen för verksamheten som ska visa att kränkande behandling eller repressalier inte har förekommit.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

I skollagen (2010:800) infördes skyldighet för personal i förskola och skola att anmäla till rektor eller förskolechef om de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten. Rektor är i sin tur skyldiga att anmäla detta till skolhuvudmannen. (6 kap.10§)

Arbetsgång

1. När någon person i skolan får kännedom om att en elev känner sig kränkt ska det rapporteras till rektor. Anmälan ska göras skriftligt och dateras.
2. Rektor får information och rapporterar händelsen till huvudmannen. I samband med det diarieförs ärendet på den enskilda skolan.
3. Rektor inleder skyndsamt en utredning för att belysa vad som har inträffat.
4. När utredningen är klar ska kopia lämnas till huvudmannen.
5. Huvudmannen tar sedan ställning till eventuell uppföljning från sin sida.
6. Händelser där eleven inte uttrycker att hon eller han känner sig kränkt, med där det finns skäl att misstänka att det kan rör sig om kränkningar ska utredas och anmälas till rektor-huvudman enligt rutinerna ovan.

Akuta händelser

Akuta händelser hanteras enligt den enskilda skolans handlingsplan för kränkande behandling. Rektor informerar huvudmannen varje gång en utredning inletts.

Blanketter: Anmälan till huvudman vid kännedom/misstanke om kränkande behandling
Utredning vid kännedom/misstanke om kränkande behandling

Andra lagar

Andra lagar som påverkar verksamhet i skola är:

- Arbetsmiljölagen och arbetsmiljöförordningen som syftar till att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet samt att i övrigt uppnå en god arbetsmiljö.
- Socialtjänstlagen 14 kap 1§ (anmälningsskyldighet)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Regeringsformen 1 kap. 2§
- Europakonventionen Artikel 14 – Förbud mot diskriminering
- EG-direktiven
- Brottsbalken

Strafflagarna i brottsbalken gäller även i skolan. Men det finns ingen laglig skyldighet att göra en polisanmälan. En polisanmälan ersätter inte anmälningsskyldigheten enligt socialtjänstlagen. I brottsbalken finns inte mobbning eller kränkande behandling med som särskilda begrepp eller brottsrubricering, men mobbning och kränkningar kan ibland även vara brott enligt brottsbalken:

- Misshandel
- Olaga hot
- Olaga tvång
- Ofredande
- Trakasserier
- Förtal
- Sexuellt ofredande
- Hets mot folkgrupp

Bilaga 2: Tillgänglighet

Från och med den 1 januari 2015 ingår bristande tillgänglighet som en form av diskriminering i diskrimineringslagen. Lagändringen ska bidra till att öka tillgängligheten i samhället så att människor med funktionsnedsättning kan delta på likvärdiga villkor.

Vad är tillgänglighet?

Tillgänglighet är ett begrepp som används för att beskriva hur väl en organisation, verksamhet, lokal eller plats fungerar för personer med funktionsnedsättning. Tillgänglighet kan definieras som den grund som är en förutsättning för full delaktighet och inkludering. Ett tillgängligt samhälle är ekonomiskt, politiskt, kulturellt, socialt och fysiskt tillgängligt för alla, där utbildning utgör en av förutsättningarna för att möjliggöra ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Vad är tillgänglighet i skolan?

En tillgänglig lärmiljö ger de förutsättningar som krävs för att alla barn och elever ska kunna vara delaktiga och inkluderade i utbildningsverksamheten utifrån sina egna möjligheter. Tillgänglighet är en förutsättning för lärande och kunskapsutveckling. Tillgänglighet inom utbildningsverksamheten innebär då en likvärdig funktionalitet för alla elever, oavsett funktionsförmåga i verksamhetens sociala miljö, undervisning, lokaler och kommunikation.

En tillgänglig utbildning måste ta hänsyn till elevers olika behov, en väl fungerande utbildning är till för alla oavsett förutsättningar. En tillgänglig utbildning blir då ett begrepp som visar hur väl skolan fungerar som lärmiljö för alla berörda elever, med eller utan funktionsnedsättning.

Tillgänglighet i skolan handlar om att kunna anpassa den pedagogiska, sociala och fysiska miljön utifrån elevers behov. För barn och elever innebär tillgänglighet i skolan både åtkomlighet och användbarhet i och av verksamheten. Det har sitt ursprung i elevers rätt till utbildning och ur deras perspektiv behöver både stort som smått vara tillgängligt under hela dagen.

För att verksamheten ska tillgodose alla elevers rätt till lärande i ändamålsenliga lokaler och med det stöd som är nödvändigt för att utvecklas så långt som möjligt, behöver skolor vara tillgängliga utifrån att:

- elever behöver utbildning anpassad efter rättigheter och förutsättningar
- elever behöver sociala relationer som är anpassade
- elever behöver anpassade pedagogiska strategier och stödstrukturer
- elever behöver rum för lärande som är anpassade

(Specialpedagogiska myndigheten (2014), Värderingsverktyg för tillgänglig utbildning. Sid. 13)

**UTREDNING VID KÄNNEDOM/MISSTANKE OM DISKRIMINERING,
TRAKASSERIER ELLER KRÄNKANDE BEHANDLING**

Ort och datum:	
Elev:	Personnummer:
Skola:	Läsår:
Grupp/Klass:	Ansvarig pedagog/ arbetslag:

Beskrivning av händelsen datum, plats etc.
--

Inblandade

Vilken typ av kränkning rör utredningen?

Trakasserier kränker en persons värdighet och har samband med en av följande diskrimineringsgrunder:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionshinder
- Könsöverskridande identitet eller uttryck
- Ålder

Kränkande behandling, kränker en persons värdighet utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund.

Kränkningens uttryckssätt:

- Fysiskt
- Verbalt
- Psykosocialt
- Digitalt/textburet

Kränkningen avser:

- Elev – elev
- Elev - personal

Åtgärder
Utredning upprättad av
Datum

Planerat uppföljningssamtal
